

Tschechisch

Informace dolnosaského zemského zmocněnce pro volby

Základy dolnosaského komunálního volebního systému

Základy dolnosaského komunálního volebního systému

V Dolním Sasku se každých pět let volí nositelé mandátů pro více než dva tisíce obecních zastupitelstev (regionální sněmy, okresní sněmy, městské rady, obecní rady, rady společenství obcí, rady městských částí a místní rady). Ve statutárních městech na úrovni okresu se volí jen městská rada. V Hannoveru a Braunschweigu se navíc určuje složení rad městských částí. V mnoha obcích občané zároveň v přímých volbách volí do placených funkcí přednosty okresních úřadů, starosty a v regionu Hannover také vládního prezidenta. V obcích, které jsou součástí okresů, volí občané maximálně v pěti různých volbách:

- V členských obcích společenství obcí v okresních volbách, ve volbách do rad společenství obcí, ve volbách do obecních rad, a ve volbách starostů a přednostů okresních úřadů;
- Ve sjednocených obcích v okresních volbách, ve volbách do obecních rad, ve volbách starostů a přednostů okresních úřadů a případně ve volbách do místních rad.

Kdo smí volit?

K volbě oprávnění (tzv. aktivní volební právo) jsou Němci nebo státní příslušníci jiného členského státu Evropské Unie, pokud v den voleb dovršili 16. rok věku, a

- mají ke dni konání voleb minimálně tři měsíce bydliště ve volebním okrsku, ve kterém mají v úmyslu volit (např. v okresu pro volbu okresního sněmu),
- nejsou na základě rozhodnutí civilního nebo trestního soudu zbaveni volebního práva,
- jsou zapsáni v seznamu voličů nebo mají voličský průkaz.

Seznamy oprávněných voličů vedou obce (společenství obcí). Do seznamu voličů se oprávnění voliči zapisují zpravidla automaticky. To však platí jen, pokud se nezapomněli v obci svého bydliště (včas) přihlásit!

Kdo může být zvolen?

Obecní zastupitelství

Zvolen (tzv. pasivní volební právo) může být, kdo v den konání voleb

- dovršil 18. rok věku,
- má ke dni konání voleb minimálně šest měsíců bydliště na volebním území (např. v dané obci v případě volby do obecní rady) a
- je minimálně jeden rok Němec nebo má státní příslušnost jiného členského státu Evropské Unie a
- není na základě rozhodnutí civilního nebo trestního soudu zbaven práva volitelnosti.

Přímé volby

Ve volbách starostů nebo přednostů okresních úřadů je volitelný, kdo v den konání voleb

- dovršil 23. ale nepřekročil 65. rok věku,
- je minimálně jeden rok Němec nebo má nebo státní příslušnost jiného členského státu Evropské Unie a
- není na základě rozhodnutí civilního nebo trestního soudu zbaven práva volitelnosti a skýtá záruku, že se bude vždy zasazovat za svobodné demokratické zřízení ve smyslu ústavy.

V tomto případě volitelnost nevyžaduje, aby uchazeči měli své bydliště na volebním území, ve kterém kandidují.

Kdo může předkládat volební návrhy?

Volební návrhy mohou předkládat politické strany, skupiny oprávněných voličů (voličské skupiny) a jednotlivé osoby. Předpisy volebního zákona přitom nekladou žádné požadavky na cíle, organizační formu, velikost atd. voličských skupin. I volná sdružení voličů proto mohou vystupovat jako voličské skupiny a předkládat volební návrhy do komunálních voleb.

Jak se kandidát dostane na volební návrh?

Kdo splňuje předpoklady volitelnosti, může

- se nechat navrhnout na kandidátku (= volební návrh) politické strany, je-li členem této strany nebo není-li členem žádné strany,
- se společně s dalšími občany, kteří mají stejné nebo podobné cílové zaměření, sdružit do voličské skupiny a předložit s nimi společnou kandidátku, nebo
- kandidovat ve volbách jako nezávislý kandidát.

Ustavení kandidátů a jejich pořadí na volebním návrhu politické strany nebo člensky organizované voličské skupiny (= se strukturou, stanovami a programem podobnými politické straně) musí proběhnout na základě tajného hlasování schůze členů nebo sjezdu delegátů politické strany nebo voličské skupiny.

Tajného hlasování se smějí zúčastnit jen k volbám oprávnění Němci a občané EU, kteří jsou členové strany nebo člensky organizované voličské skupiny. Tajné hlasování je platné jen tehdy, zúčastní-li se ho minimálně tři osoby s volebním právem. K založení voličské skupiny stačí zpravidla tři osoby s volebním právem. Ustavení kandidátů na volebním návrhu nečlensky organizované voličské skupiny musí proběhnout na shromáždění příznivců této voličské skupiny, kteří jsou oprávněni volit. Pro svolání tohoto shromáždění není třeba dodržet žádné zvláštní formální náležitosti. Všem příznivcům voličské skupiny, kteří jsou oprávněni volit, však musí být umožněna účast na tomto shromáždění. I zde platí, že kandidáti se na volebním návrhu musejí ustavit na základě tajného hlasování.

Kdo chce ve volbách kandidovat jako nezávislý kandidát, může navrhnout sám sebe.

Strany, voličské skupiny a nezávislí kandidáti mohou své volební návrhy předložit jen tehdy, jsou-li podpořeny určitým počtem podpisů oprávněných voličů daného volebního okrsku (vysvětlení v kapitole "Jak se volí" na této stránce) na úředním formuláři. Tuto povinnost však nemají strany, voličské skupiny a nezávislí kandidáti, kteří jsou již zastoupeni v zastupitelstvu volebního okrsku (např. obecní radě) nebo v Německém spolkovém sněmu či v Dolnosaském zemském sněmu. Úřední formuláře pro podpůrné podpisy vydávají zmocněnci pro volby příslušní pro daný volební okrsek. Ti také podávají další informace, např. o počtu nezbytně nutných podpůrných podpisů.

Tato ustanovení platí i pro kandidatury na volebním návrhu pro volbu starosty nebo přednosty okresního úřadu (do placené funkce).

Jak se volí?

Voliči obdrží pro každou volbu, které se zúčastní, jeden hlasovací lístek (např. jeden hlasovací lístek pro volbu okresního sněmu a jeden pro volbu své obecní rady, případně po jednom hlasovacím lístku pro volbu přednosty okresního úřadu nebo starosty).

Pro volby zastupitelstev (např. okresního sněmu, obecní rady) má každý oprávněný volič tři hlasy s právem tyto kumulovat nebo panašovat. Na rozdíl od voleb do spolkového nebo zemského sněmu mohou voliči na každém hlasovacím lístku udělat tři křížky. Mohou tedy všechny tři hlasy dát jednomu volebnímu návrhu jako celku (celková kandidátka) nebo jen jednomu uchazeči na daném volebním návrhu (kumulace). Hlasy však lze také rozdělit mezi několik kandidátek a/nebo mezi několik uchazečů stejného volebního návrhu nebo různých volebních návrhů (panašování).

Volební systém předpokládá, že na hlasovacím lístku jsou uvedeni všichni uchazeči. Vzhledem k tomu, že by jedná jediná kandidátka pro celý volební okrsek (např. obec, okres) obsahovala příliš velké množství uchazečů, dělí se volební okrsky na jednotlivé a zhruba stejně velké volební obvody s různými kandidátkami.

Volba starosty nebo přednosty okresního úřadu probíhá ve volebním okrsku podle zásad většinového volebního práva. Pro každou z těchto přímých voleb má každý volič jen jeden hlas, který může dát jednomu uchazeči zakřížkováním jeho jména na hlasovacím lístku.

Jak se počítají hlasy?

Obecní zastupitelstva

Mandáty pro obecní zastupitelstva se přidělují podle zásad poměrné volby spojené s osobní volbou.

Pro rozdělení křesel se používá poměrný způsob výpočtu nazvaný podle Angličana Thomase Hareho a německého profesora matematiky Horsta Niemeyera, při kterém se poměr hlasů úměrně přenáší na poměr rozdělení křesel. K tomu se celkový počet křesel ve voleném obecním zastupitelstvu vynásobí počtem hlasů odevzdaných pro jeden volební návrh a následně vydělí celkovým počtem všech odevzdaných hlasů. Výsledkem tohoto výpočtu jsou proporcionalní čísla. Každý nositel volebního návrhu obdrží nejdříve tolik křesel, kolik plných křesel vyplývá z jeho proporcionalního čísla. Zbývající křesla pak obdrží strany nebo voličské skupiny s nejvyššími zlomky čísel. V rámci jednotlivých volebních návrhů stran a voličských skupin se jednotliví uchazeči zohledňují částečně podle zásad osobní volby (pořadí podle počtu osobně obdržených hlasů) a částečně podle zásady volby kandidátní listiny (pořadí podle místa na volebním návrhu). U komunálních voleb neexistuje minimální počet hlasů nutný k účasti na přerozdělování odevzdaných hlasů ("omezující doložka").

Přímé volby

Přímé volby starostů a přednostů okresních úřadů se konají podle zásad většinové volby. Zvolený je ten, kdo obdržel více než polovinu platných hlasů nebo kdo byl jako uchazeč jediného přípustného volebního návrhu zvolen minimálně 25 ze 100 oprávněných voličů a obdržel většinu odevzdaných platných hlasů. Kandidovalo-li v přímé volbě více uchazečů a neobdržel-li žádný z nich potřebné množství hlasů, koná se druhou neděli po volbě užší volba mezi dvěma uchazeči s nejvyšším počtem hlasů. Obdrží-li dva uchazeči v prvním kole voleb stejný počet hlasů, rozhodne o účasti v následné užší volbě los.

Kde se volí?

Pro odevzdání hlasu ve volbách se vytvářejí volební obvody. Menší obce (do maximálně 2.500 obyvatel) tvoří jeden volební obvod, větší obce se pak rozdělují do více volebních obvodů. O počtu volebních obvodů a o volebních místnostech v každém volebním obvodu rozhodují obce.

Každý, kdo je zapsán v seznamu voličů, obdrží automaticky oznámení o konání voleb, na kterém je uvedena adresa volební místnosti, ve které volič může vykonat své volební právo. Kdo se z důležitých důvodů (např. z důvodu dovolené, nemoci) nemůže dostavit do volební místnosti nebo kdo není bez vlastního zavinění zapsán v seznamu voličů, může požádat o volební lístek nebo využít možnosti písemné volby.

Kdo provádí volby?

Příprava a provádění komunálních voleb spadají v první řadě do pravomoci obcí, jejichž volební úřady zajišťují nejdůležitější organizační jednotlivé úkoly. Tyto úkoly například zahrnují

- vytvoření a vedení seznamů voličů,
- oznámení o volebním právu, adresované oprávněným voličům,
- vydání volebních lístků a podkladů pro písemnou volbu
- určení a zařizení volebních místností (volebních prostor)
- jmenování členů volebních předsednictev a jejich vyškolení,
- zabezpečení hlasovacích lístků,
- shromáždění volebních výsledků z jednotlivých volebních obvodů,
- schraňování volebních podkladů.

Přijímat důležitá opatření a rozhodnutí však musejí nezávislé volební orgány, nikoli správní orgány. To jsou zmocněnci pro volby v okresech, obcích a společenstvích obcí, volební komise vytvořené pro každý volební okrsek (např. okres, obec) a volební výbory jmenované pro den voleb.

Úkolem volební komise je zejména přezkoumání a připuštění předložených volebních návrhů a zjištění konečného volebního výsledku.

Volební výbory ve volebních místnostech jednotlivých volebních obvodů zodpovídají za řádný průběh hlasování a za řádné zjištění volebních výsledků.

Členové volebních komisí a volebních výborů jsou jmenováni vždy z řad oprávněných voličů daného volebního okrsku a svou činnost vykonávají v rámci čestné neplacené funkce. Je-li do této čestné funkce jmenován, je každý oprávněný volič povinen tuto funkci převzít a vykonávat. Pro celou spolkovou zemi Dolní Sasko bude pro komunální volby zapotřebí zhruba 75.000 osob, které svůj úřad budou zastávat v rámci čestné funkce.